

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
“ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА”

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

М.З.Н.

Мала академія наук
України під егідою
ЮНЕСКО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ XVI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ “АКАДЕМІЧНА Й УНІВЕРСИТЕТСЬКА НАУКА: РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ”

2025

років освітніх традицій

12-13 ГРУДНЯ 2023 РОКУ

УДК 796.015.4:796.09-057.87

РОЛЬ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО АСПЕКТУ У ІНТЕГРОВАНОМУ ПІДХІДІ ДО УПРАВЛІННЯ ТРЕНУВАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ

Оніщук Л.М.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
larpolt_turizm@ukr.net*

Актуальність. Ефективне управління тренувальною та змагальною діяльністю спортсменів передбачає використання інтегрованого підходу з урахуванням та поєднанням чотирьох основних аспектів: педагогічного; психологічного; медико-біологічного; здоров'язбережувального, який в свою чергу, потребує активного впровадження в тренувальний процес.

Метою дослідження є роль здоров'язбережувального аспекту як складової інтегрованого підходу до управління тренувальним процесом спортсменів.

Методи та організація дослідження. В процесі здійснення дослідження було проведено аналіз наукової літератури, використано *метод спостереження (узагальнення незалежних характеристик, аналіз продуктів діяльності, опису значущих ситуацій); методи опитування; бесіду та анкетування.*

Результати дослідження. В результаті аналізу наукової літератури було з'ясовано, що проблеми тренувальної та змагальної діяльності активно висвітлювались у роботах вітчизняних вчених протягом останніх двадцяти років (Ю.К. Гавердовський, 1991; В.М. Платонов, Т.Ю. Круцевич, К.Д. Чермит, Г.Н. Шамардина, В.М. Костюкевич), здоров'язбереження (Л.М.Рибалко, О.В.Андреєва). Висвітлення питання застосування використання інтегрованого підходу з урахуванням та поєднанням чотирьох основних аспектів: педагогічного, психологічного, медико-біологічного, здоров'язбережувального.

Професійна компетентність тренера – це інтегральне поєднання в особистості важливих професійних якостей, сукупність когнітивно-технологічного, полікультурного, соціального, медико-біологічного, аутопсихологічного та персонального компонентів, які необхідні для успішного професійного становлення та здійснення діяльності відповідно виду спорту.

Ефективне управління підготовкою спортсменів залежить від таких складників, як оволодіння тренером знаннями основних аспектів педагогіки, біології, біомеханіки та психології, управлінських впливів у процесі фізичної, теоретичної, психологічної діяльності спортсменів і комплексного контролю за результатами їх тренувальної та змагальної діяльності [9]. Воно реалізується завдяки інтегрованому підходу до даного процесу. Інтегрований підхід передбачає врахування та поєднання чотирьох основних аспектів:

- педагогічного аспекту;
- психологічного аспекту;
- медико-біологічного аспекту;
- здоров'язбережувального аспекту [2].

Ці аспекти реалізуються завдяки чітко організованій системі багаторічної підготовки спортсменів. *Педагогічний аспект* має своє відображення в різних структурних елементах, а в деяких моментах, в тому числі у діагностичних, тісно пов'язаний із *психологічним* аспектом. Врахування *медико-біологічного аспекту* передбачає, перш за все, знання фізіологічних основ розвитку дитячого організму та відповідність йому спортивного навантаження.

Важливим є *здоров'язбережувальний аспект* в управлінні діяльністю спортсменів, а результатом практичного його використання має бути не тільки збереження здоров'я, а й формування його ціннісних орієнтацій на основі розвитку самосвідомості, системи цінностей [1].

Одним із основних у цьому сенсі є *здоровий спосіб життя*, який включає такі основні елементи: раціональний режим праці та відпочинку, оптимальна рухова активність, відсутність шкідливих звичок, раціональне харчування, загартовування та запобігання негативним впливам навколишнього середовища, дозволяє зберегти здоров'я та досягти довголіття. Не сприяє збереженню здоров'я вживання допінгу, перенапруження та перевтома у змагальний період. Важливо здійснювати профілактику перевтоми й перенапруги функціональних систем, спортивного травматизму та дотримуватись антидопінгових вимог МОК і спортивних федерацій, Всесвітнього антидопінгового агентства (ВАДА).

Готовність до здоров'язбережувального способу життя у спортсменів реалізовано за такими факторами, як систематичне використання фізичних вправ та інших засобів оздоровлення організму, відсутність шкідливих звичок, використання гігієнічних факторів, профілактики спортивного травматизму, [10]. На здоров'я спортсменів негативно впливають фактори навчального процесу, екологічні, соціальні фактори.

Фактором здоров'язбереження є діяльність тренерів, наявність навчальних та матеріально-технічних умов, адже при активному використанні можливостей сучасної діагностичної техніки й інформаційних технологій відбувається удосконалення системи спортивного тренування. Це дозволяє створити необхідні умови для раціонального управління станом спортсмена й протіканням адаптаційних змін, що забезпечують відповідність рівня підготовленості структурі змагальної діяльності і спортивному результату.

Висновки. Володіння педагогічними та психологічними методами впливу на спортсмена та вміння використовувати їх на практиці на основі здоров'язбереження, удосконалення наукових основ спортивної підготовки приводять до покращення спортивних результатів, збільшення тривалості виступу спортсменів на рівні вищих досягнень, високих спортивних результатів у сукупності із збереженням психічного та фізичного здоров'я спортсменів.

Література:

1. Krasilov, A. Model of development of kinesiological competence of future specialists in physical culture and sport on the basis of a differentiated approach. 10.31110/2413-1571-2019-022-4-035), 2019. 22 с.

2. Оніщук Л.М., Баштовенко О.А. Інтегрований підхід до управління тренувальною та змагальною діяльністю. Перспективи та інновації науки. Серія: Педагогіка спортсменів. Випуск №15 (33).2023 р. С.400-413

УДК 02+930.25+069]:[32.019.5:316.485.26](477)

**БІБЛІОТЕКИ, АРХІВИ ТА МУЗЕЇ У ВІЙНІ СМИСЛІВ МІЖ РФ ТА
УКРАЇНОЮ (2014 – 2023pp.)**

Передерій І.Г.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
iryna.perederii@gmail.com*

Гула Р.В.

Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

В умовах російсько-української війни різко заактуалізувалася загроза розмивання культурного ядра та світоглядних констант українського суспільства за допомогою маніпулятивних технологій ворога. Серед цих технологій – консцієнтальна війна або війна смислів. Консцієнтальна війна – це війна психологічна за формою, цивілізаційна за змістом та інформаційна за засобами, метою якої є знищення або деструкція інтелектуального ресурсу нації та руйнування її універсальних настанов. Стисло сутність терміну можна визначити як війну смислів або війну на ураження свідомості. І важливим об'єктом та суб'єктом у цій війні є інституції національної пам'яті – бібліотеки, архіви та музеї. Вони перебувають під цілеспрямованим «прицілом» ворога, але й мають неабиякий потенціал щоб цьому протистояти, бути запобіжником реалізації маніпулятивних технологій ворога та ефективним інструментом у відповідному протистоянні двох світів – українського й російського, а по суті – демократичного й автократичного, вільного й імперсько-рабського. Отже, нам видалася актуальною спроба розкрити загрози й потенціал бібліотек, архівів та музеїв з погляду теорії консцієнтальної війни. Бо ця теорія наразі активно зреалізовується у маніпулятивних практиках ворога.

Одним із складників консцієнтальної війни є *археологічна війна* – форма цивілізаційно-ментального, інформаційного, соціокультурного та збройного протистояння між державами, націями з метою або збереження свідоцтв матеріальної культури автохтонного етносу, або розмивання культурного ядра та ментальних засад народу держави-конкурента (ворога) шляхом свідомого знищення сакральних, «серцевих» пам'яток історії та культури.

У цій війні можна виділити *два блоки – оборонний й наступальний*. Наступальний блок використовує наразі держава-агресор. Він представлений такими формами:

1. *Свідоме знищення пам'яток історії і культури*. Ворог завдає шкоду не тільки життям людей та інфраструктурі України, але й бібліотекам, архівам та музеям, (замінування території археологічного комплексу «Кам'яна Могила»